

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és esütörtökön.

Elfiztetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér. félre 5 kor. egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérésélt áron számít fel.

A bukás előtt.

A magyar képviselőház elnökének bécsi kihallgatása után nem lehet többé kétség afeől, hogy a mostani rendszer napjai meg vannak számlálva. Már magában véve az, hogy a király Justh Gyulát hívta magához, elég jellemző az eseményekre. Mit akarhat éppen tőle, aki derék, következetes politikus, de akinek a jelen körülmények között nagyon nehéz lenne a helyzete. Akarcsak Thaly Kálmánt, az új kegyelmes urat invitálta volna magához az uralkodó. Ebből jó nem származik, nem azért, mintha a tizenhárom próbás kurucok nem tudnának valami nemzeti követelménnyel előállni, hanem azért, mert amit ők csinálnak, az nem reális politika, azt nem lehet csak úgy márról-holnapra aprópénzre fölváltani. A bankkérdés pedig éppen ilyen, itt gyakorlati politikára és momentán segítségre van szükség, máskép elvesz a gyerek a bábák között.

TÁRCA.

Ne vigy minket a kísértetbe.

— Ethel Hawthorne. —

Egy sötéthaju leány, fehér bluzban ült az ablak mellett. Az ablak egy kis cottagehoz tartozott Twœford falucskában. Az utca, a melyre nézet, keskeny volt és piszkos, de a szoba, a melyben a leány tartózkodott, csinos és tiszta. Eppen úgy nem való környezetéhez, mint a moharórsa a nagy londoni kertekbe. Barna szemei szomorúak voltak s hangja halk, mikor az öreg asszonyhoz beszélt, a ki vele megosztotta a szobát:

— Hiábavaló minden, anyám. Nincs meg a pénzünk s nem is kapjuk meg azt.

— De Effie, hátha az öreg Mr. Joneshoz mennél Readingbe egy levéllel, talán adni annyi pénzt.

— Nem hiszem és nincs kedvem Readingbe menni, s gyűlölöm az öreg Jonest! — kiáltott a leányka vehemensen. — Inkább kimegyek a folyóra, Baines ur idekölszóni a csónakját,

A kihallgatás eredménye felöl alig lehet kétség. Justh Gyula ugyan kötelességszerűen begombolta a mellényét és egy árva szót sem árult el abból, amit a legelső hadúrral megvitatott, de éppen ebből a tényből lehet igen sokat következtetni. Az, hogy Justh jókedvű és tréfalkozó, nem jelent mást, minthogy nem tud belátni a felség kártyái közé és az ő hagyományosan szívélyes modorát kézpénznek tekinti. A király azonban e pillanatban semmitöl sincs olyan távol, mint attól az elhatározástól, hogy az önálló bank föllállításához hozzájáruljon. Ausztria pénzvilága túlságosan csönDES. Ez azt jelenti, hogy egyúttal nyugodt és nem fél semmiféle bankelkülönítéstöl. A felség tehát a legridegebben szembehe-lyezkedik az önálló bankkal. De viszont sokkal udvariasabb katonatiszt, semhogy ezt kereken megmondja. Viszont a kartelbankról meg az a véleménye, hogy annál fogva lehet a magyar urakat egy kicsit vezetgetni ideoda, amíg beadják a derekukat, de

kivételre ez a terv is éppen olyan alkalmatlan, mint a másik. A király tehát eléggé precíz állásponton van és ha ilyen helyzetben valami bajt idézhet elő, úgy az tisztán csak a kormány állásfoglalása lehet.

A kormány bukása pedig előre-látható. Nem akarjuk mondani, hogy elkerülhetetlen, mert a bukásnak van egy ára és ez: a nemzet boldogulása. Hányszor kerültek ki már ezen az áron saját elmulásukat a kormányok. De a nemzet mindig remél és jelenleg is azt hiszi, hogy azok a kormányzó urak talán mégis csak meggondolják az utolsó percben a dolgot és nem adják el a házat csengő pénzért, hatalomért. Ez a kormány ma zsákutcában van. Évek óta lavirozott Bécs és a nemzet között, most végre szint kell vallania. Egye meg, amit főzött. A feje: Wekerle elhizott feje nem veszi be az önálló bankot. Mint finánczseni, nagyon jól tudja, hogy milliókat jelent az országra, de a józan és kényelmes politikus-esze másképpen fordítja le ma-

Felkelt helyéről és kalapját kereste, Jesopné, az édes anyja felsőhajtott. Az összeg a mire szükségük lett volna, csak husz fontot tett ki, de e két elhagy atott nőnek milliókat jelentett.

A házbérre tartoztak vele s Effie már egyszer sirva kérte a házurat, hogy adjon nekik halasztást. Ő tizennégy napot adott, s ebből is mar nagy része eltelt.

— Kedves Baines ur, engedje át nekem a csónakját egy kicsit — könyörgött fél óra-val később a tolyóparton.

Bainesnek nagy gyengéje volt a kedves fiatal leány, s a felesége azt allította, hogy egy szavára a vízbe is ugrana érette.

Az Elsiet nem adhatom kisasszony, — mormogta — ez csak ma érkezett Londonból. Hanem itt van ez a másik — s ezzel egy kissé kopottabb, de éppen olyan jó csónakba segítette be a leányt.

Egy ideig elgondolkozva evezett a vizen a leány. Minden vagyra arra a husz fontra irányult, a mit valahogy elő kell teremniök. Egyszerre, — de e közben eltelt már jó fél-óra — észrevette, hogy az Elsie, az új csó-

nak jön vele szemben, a víznek egy kanyarulatánál. Ő már éppen visszafordult, hogy hazafelé evezzen.

— Pfü! — mormogta Effie. — Valami turista bérelte ki a csónakot. Már az egész vidéket megmételezik!

De mikor közelébe ért, megváltoztatta véleményét, mert a csónakos nem volt más, mint Standing Jeffrey, a kinek atyja, a duszadzag gyémántkereskedő, a Grange-ot, a közeli kastélyt kibérelte a nyárra.

A csónakos találkozásánál Jeffrey elragadtatással szemlélte a fehérbluzos ifju leányt. Effie pedig elpirult a tekintetére, habár haragudott is magára érette, később.

Néhány óra múlva ismét szembe jöttek egymással a keskeny falusi utcán. A — leány — banális dolog! — eljettette a zsebkendő-jét, de ez nem volt szándékos, s a férfi fel-emelte és utána futott vele. Aztán felajánlotta, hogy napi bevasárlását, néhány apró csomagot elviszi neki hazáig, De Effie röviden megköszönte szíveségét s visszautasította ajánlatát.

Másnap Jesopné már határozottabb han-

Sirolin

Emeli a szervezetet és a testet, megszünteti a köhögést, vildéket, újul izmokat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által ajánlva.

Mint hogy értékeljen utánzatokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegeknél 4.— korona.

gyarra azt, amit a feje gondol. A kormány többi tagja éppen így zászátucába van szorítva. Csak a kép más, a helyzet ugyanaz. A függetlenségi párt emberei óriási nyomás alatt állanak: a hagyományaik, a pártjuk, a közvélemény ellenőrző figyelme kényszeríti őket, hogy legyenek hívek programjukhoz. Viszont az emberi és politikai okosságuk, amely a hatalom megtartását eminens érdeknek tekinti, az ellenkező oldalon szorítja őket. S régi dolog, köztudomású, hogy a hagyományok és közvélemény nyomása mindig csak addig állja a versenyt, amíg az egyéni önzéssel szembe nem kerül. Vele szemben elvesztette a csatát. Az Andrassy-csoport és a néppárt, ezek a megrögzött hatvanhetesek nem is tehetnek mást, mint ragaszkodnak hatvanhéhoz. Ebben már benne van, hogy nagyon szeretnék a függetlenségi pártot elejteni és gondolkozás nélkül meg is tennék ezt, ha az a fránya Tiszválasztás nem juttatott volna egy ilyen megdöbbenő többséget a magyar politikai élet legimproduktívabb pártjának.

A kormány és a függetlenségi párt határozatát, amint Polónyi ravasz orra megsejtette, valószínűleg a bankbizottság legközelebbi állásfoglalása fogja kifejteni. Ez lesz a vezetők csatornája a sok fölgülemlett lelkiismeretlenségnek, amely a mai kinosan keserves zászátucába a nemzetet belekergette. Csak egyet lehet egészen bizonyosra venni, azt, hogy önálló bank nem lesz. Jöhetnek és mehetnek kormányok, bukhátnak vezérek és ujak állhatnak helyükre, nyögőhet a magyar gazdasági világ és remélheti megizmosodását a jövőtől: de a magyar érdekek szolgálatára hivatott kormány csak ad-

dig áll rendelkezésére, amíg az úgy igy kenyértörésre nem kerül. Ki beszél ma az önálló vánterületről? Pedig az is óriási érdeke ennek az országnak és még nagyobb mértékben fáj nekünk, mint a közös bank. Kikapcsolták, elintézték, még a kormány se bukott meg miatta. Így lesz most is és ha a kormány megy, vagy marad, az önálló bank teteméséhez ki fognak eszelni egy formulát, ügyeset, vagy brutálisat, az mindegy, de lekerül a napirendről és azzal vége megint egy csomó imperialis álomnak.

Ez a magyar sorsa.

Élősdiek és konclesők. Elszomorító, elkieserítő és leverő látvány mostanság egy válságos politikai helyzet. Az éljézés és üdv-rivalgás tombolásába fullad a ma politikája. Új gazda jelentkezik és köréje tódul a habzó szájjal vélejtő ordító éhes csapata. De lehet, hogy az új gazdának vélt alak még sem lesz gazdává és letűnik a hirtelen föltámadt új nap. Akkor ismét más ember köré fog tódulni az éhes tömeg és még vadabb tombolással veszik körül a királyi kegy újabb várományosát. Hogy ki az illető, ez teljesen mindegy; negyvennyolcas éveket hirdete, vagy konok hatvanhetes, ki nézi azt? Az elvek szörnnyi kavarodásának förtelmes szennyében ledobtak ezek az emberek a politikai szemérem utolsó ruhadarabjait is és kiállanak a fórumra éhesen, csattogó fogakkal, lesni az új gazdát, aki koncot fog oda dobni nekik.

Akik most J u s t h Gyulát veszik körül ünnepi kórusban, körülvették már és körül fogják még venni A n d r á s s y Gyula grófot is — ha fordul a politikai szerencsekerék. Jöjjen A p p o n y i vagy W e k e r l e K o s s u t h vagy S z é l l K a l m á n kora,

gon követelte a leánytól, hogy levelét vigye el az öreg Jones urhoz. Effie elodázta magától a menetelt, a meddig lehetett, de végre mégis engedett anyja parancsának s estefelé rosszkedvében indult utjára.

— Igazán szegény ez a gyönyörű napot igy befejezni, — mormogta — pedig ugysem lesz semmi haszna a dolgnak.

Vonatra ült s éppen újságját akarta elolvasni, mikor valami csillogót vett észre a kocsi szemben levő padján. Egyedül volt s átnyult, hogy megnézzé közelebről, mi az. A fényes valami kissé a párnák alá csuszott. De a mint ő magához vette, látta, hogy az egy nehéz zöld marokin-tárcsa.

Néhány pillanatig ijedten bамult a pénztárcára, aztán felnyitotta azt, hogy megtudja tulajdonosa nevét. Huszonöt font volt benne papírpénzben s azonkívül még egy csomó ezüstpénz is. Ha az ég esik rá, akkor se lett volna jobban meglepetve Effie. Három egész percig tartotta, latolgatta kezében a pénzt, míg végre kialakult lelkében a kérdés Mit tegyek vele?

Odaadja-e a kalauznak, a ki elulajdoníthatja, vagy tegye le a legközelebbi állomáson, s lehet hogy senki sem fog jelentkezni érte? Vagy talán azért küldte ez neki az ég, hogy anyját kisegitse a bajból? Senki se volt, a ki a saját magához intézett kérdésekre felelne, azért a zsebébe tette a tárcát s igy érkezett meg Readingbe.

Jones ur nem volt otthon s nem is vár-

ták hazai igy Effie nehéz szívvel, lelkén a talált pénzzel érkezett meg anyjához. Tudta, hogy vissza kellene téríteni a pénzt, azaz lehetőleg helyezni valahol, de szegény volt, s nem tudott ellentálni a kísértésnek és megtartotta azt. De az élete rettenetes volt e perctől kezdve. Minden lépésre felriadt: azt hitte, a rendőr jön utána, hogy bekísérje, mint a többi tolvajokat. Többnyire a szobájában maradt. Félt a járókelők szemébe nézni. Remegett, hogy hall valamit a pénztárcáról s megtudja jogos tulajdonosa nevét, a kit megkarosított.

Végre, egy hét múlva, Jones ur válaszolt a ná a hagyott levélre, s megírta benne ha a következő nap délutánján nem lesz a kezében a pénz, könyörtelenül kilakoltatja őket a házból.

— Jól van — gondolta Effie dacosan. — Tehát elhatározottat az égben, hogy tolvaj leszek. Nem leszek egyedül! Anyian vannak, a kik igy tettek volna a helyemen. Még ma este elviszem neki a pénzt.

Egy kissé megkönnyebbült s kiment a szabad levegőre. Aztán visszatért anyjához. De annak dolga volt s Effie a rendes napilapot kezdte elolvasni. De egyszerre meg kellett fogóznia az asztalban, hogy el ne essék. A következő újdonság ragadta meg tekintetét:

— Tegnap Gibson Maria egy uriasan öltözött ifjút tolvajlással vádolt. Az eset igy történt: ő és vádlott voltak egyedüli utasai a Bwcefordból induló 876-os számú vonat 96

jusson uralomra Deák szelleme vagy a Kosuthé — ugyanazok ugyanazt fogják kiáltani: Vivat Cézár!

Akik B á n f f y, T i s z a, S z é l l idejében, azok kétféle formálva éltek és gondolkoztak, ma átförmáják magukat J u s t h vagy N a g y Emil képére. Akik ma S z t e r é n y i körül röpködnek, mint megannyi apró bolygó, holnap már eszeveszett frömmel emelk pajzsra B a t t h y á n y Tivadar grótot. A magyar politikai élet mélységes züllésének képét tárja a szemlélő elé a fórumon tolongók éhes sokasága, a mai magyar parlament. Fogatlan oroszánok, kik a tekintély köpenyében lépnek föl s neveléséges bukácsolásaik, ügyeskedéseik, ravaszkodásaik közepette és a hazafi, a Petur öltönyében kapkodnak a földre vetett fillérek után — észre sem véve az országos megvetést, a hahotát, az undort, amit szereplésük kel.

Aztán a rafinált fiatalok, kiknek tanult mestersége, élethivatása: a háttérben settenkedés a bizonytalanság percében és a hangos üvöltés akkor, midőn eldől a küzdelem. Jelen vannak minden békeköntésnél és ifjú erővel vetik magukat — félrelökve a szegény, öreg fogatlanokat, — a konkra.

Ott vannak aztán az országos tekintélyek a szaktudósok, kik a tudatlanságot tudásnak játszva ki, pénzre váltanak fel mindent, ami csak létezik égen-földön. Ott tolakodtak már D á n i e l, H i e r o n y m i, H e g e d ű s, V ö r ö s László elsőszobájában, ott tolonganak ma S z t e r é n y i n é l e s K o s s u t h n á l és ott fognak tolongani akár az ördög fiánál is, ahol a hazafiúi szaktudással üzletet tudnak lebonyolítani. A mindenáron hangosok, kiknek más céljuk nincs, mint addig bömbölni, míg a széles, mindent elnyelő száj megtelek ennivalóval.

Hat az előkelők, kik hideg, nagyuri nyugalommal járják ki a maguk és tizenhármadizigleni családjuk ellátását a jövő száza-

sz. fuлкéjének. Mind a ketten Readingig utaztak. Gibson kisasszony egy zöld marokin-tárcát tartott a kezében, a melyben 25 font papírpénz s néhány crown arany és ezüst pénz volt. Gibson kisasszony határozottan emlékszik rá, hogy bezsalláskor még nála volt a tárcsa, mert Borrava-ot adott belőle a kalauznak. Mikor Readingbe megérkezett, ahol a vonat csak pár percig állt, az ajtó nagyon erősen volt becsukva s mialatt annak kinyitásával foglalkozott, a vele utazó uriasan öltözött ifju oda ment neki segíteni. Gibson kisasszony vallomása szerint akkor tulajdoníthatta el tőle a tárcát. A vádlott gazdag családból való ifju, a ki azonban utóbbi löversenyeken csaknem egész vagyonát eljátszotta. Mindenki feszült figyelemmel néz elé a további fejleményeknek. Az ifju vizsgálati fogságban várja be a történeteket. Egyelőre konokul tagad mindent.

Jó Isten! Effie felkiáltott. Az a szegény ifju ó miatta szenved és ő éppen azon tőri a fejét, hogy ezt a pénzt a saját céljaira kiadja! Mint akit az örület hajt, igy futott kis szobájába, magára vette kalapját, zsebébe a zöld tárcát s rohant vele az állomáshoz. A readingi vonat éppen indult s csak anny ideje volt, hogy egy harmadosztályu fuлкébe beugorjon. Oh, szegény ember! — gondolta. — Talán ezóta már öngyilkos is lett szegényében, ártatlanságának tudatában s akkor ő, Effie, nemcsak tolvaj, de gyilkos is! A kis városba érve, első dolga volt a törvényszékre

dig előremenedőleg. És az apró stréberek, akik hajlandók bohócként magukat együgyűnek tettetni, csak hogy csúszásban, észrevétlenül járjanak ki zsiros üzletek. A testőrök, kik agyonvédenek mindenkit, akitől várható a jó halat.

Róma züllése, a szatellesek kora óta parlament még nem jutott ide, ahol a magyar parlament ma áll. Az elpusztult, züllött Rómát a barbárok verték föl szennyes mámorából, a kereszt megjelenése ejtette dőbbenetbe a mámorba fultakat: mi ilyet sem remélhetünk. Ezek az emberek lepaktálnak a barbárral, bebiztosítják őket, fényes üzleteket csinálnak velük és a kereszt felében — szubvenciót járnának ki maguknak.

Ma már itt mindenki minden lehet. Tabór összeverődik mindenki mögött, akinek kezében koncot lehet sejtetni. Kaligula a lovát tette meg konzulnak. Isten mentsem meg bennünket ilyen uralkodói szeszélytől — veszedelmes tolongás támadna és harsány, lelkes éljenzés zúgna ama ló körül.

Mert ki a vivát, magyar urak? Az, aki jön — Bécs felől.

A felhőtologató. Ez a bájos metaforával ékes, költői lendülettel megfogalmazott hír, ez a megkapó csodálatos egy művészi mondatban: hír a folyosóról, félhivatalosan megrajzolt helyzetkép. A főérdeme az, hogy igaz. Nincs válság. Mir hogy is volna? Miniszterek, utauk majd a hazelnökök szaladgálnak Bécsbe, ad audiendum verbum. Sűrűs gyakorisággal tárgyalnak a bankügyben, S nem tudnak megegyezni, mert a koalíciós kormány hatványos hitvallású tagjai közös bankot akarnak, légrösszabb esetben kartelbankot, Kossuth és Justh ellenben az önálló bank mellett kótik az ebet a karóhoz. Szóval teljes a nyugalom és az egyetértés s Wekerle a folyosón mosolyogva és jökevény kergetheti a válság borús felhőit.

Már hogy is volna válság, amikor hiszen annak föllegeit csak a Lajtán túlról hessegetik felénk rosszmaju németek, akik nem tudják türelemmel kivárni, amíg majd gazin szölygözg kerül a kérdés, teljesen

sietni. Könyökével csinált magának utat a teremben. Éppen így szólt a bíró:

— Most azt kell eldönteni, hogy tényleg a vádlott tulajdonította-e el a tárcit.

— Nem ő, nem ő, — kiáltott Effie s feltartotta a tárcit. Mire egy öreg kisasszony felé kapott s nagyott sikoltott:

— Oh, a haszontalan teremtes! Az én tár cím! Az én szegény tárcim.

Rettenetes láрма kerekedett erre. És mindaddig nem állt helyre a rend, míg az elnök a terem kiürítésével nem fenyegetőzött. A szegény leány alig birt beszélni. És mikor valamisa végeztével a bíró az kérdezte tőle, miért nem adta előbb vissza a tárcit, büszkén felelte a fejét s határozott hangon szólt:

— Azért, mert szegény vagyok és mert az anyám szegény és beteg. És a pénzre nagyon szükségünk volt. En nem loptam azt el, csak találtam s kísértésbe jöttem a sorstól kezemhez játszótól összege megartani. Csak egy órája olvastam a lapban, hogy egy ártatlan — itt hangja megcsuklott — került bajba miattam s így visszahoztam a pénzt, habár holnap reggel anyám és én földönfutókká is leszünk.

Ezzel elhagyta ereje s sirásra fakadt.

megelőldve a magyar közvéleményben a kellő manipulációk után arra, hogy a megoldása egészen megfelelő legyen a lajtántúli izlésnek. Most ugyanis nem a bankügy van a tájdonképpen napirenden, hanem egy sokkal kisebb jelentőségű, mérhetetlenül kevésbé bonyodalmas kérdés; az adóreform. Ezt pedig nyílebe akarja ütnei, ez a egyes kormány a lehető legrövidebb idő alatt s pontosan, szabatosan a terve szerint.

Mielőtt az adóügy szőnyegre került volna, ugyebár tekintélyes osztályok tüntető tiltakozásából, tömegelleneszenének a megnyilatkozásából azt lehetett volna gondolni, hogy az adóreform tárgyalása: kész válság? Zajos népgyűléseken, egyhanguan lelkes határozatokban, ágáló testületek halomszámra szerkesztett főirataiban mutatták ki, hogy a reform súlyos csapás a különben sem erős kereskedelmre, iparra, pénzüzletre és kiáltó méltatlanság, hogy megreformálatlanul marad az ezerholdasok adója. Nos hát most tárgyalják már a hírhedt adóreformot. Van-e visszhangja a képviselőházban annak a hangos tiltakozásnak, amely az adójavaslat nyilvánossá levésétől egészen mostanáig, hónapokon által betöltötte az országot? Pedig koalíciós képviselők a közvélemény nyomása alatt buzgón igérték a reform ellenését akik most serényen — hallgatnak! A javaslat tárgyalása ugye meg, mint a karikacsapás. Ugyan, hogy is volna miatta válság? Hiszen sokkal fontosabb, mérhetetlenül bonyodalmasabb kérdés érdekli most az embereket: a bankügy.

Éppen az a lényeg, hogy sohasem a szőnyegen forgó kérdésnél van válság, amelynek a tárgyalása kritikusnak látszott, mert nyilvánvalóan országos érdeket sért, vagy mert ellentét a kormányt támogató pártok programjával. Hanem mindig a sorrendben később következő ügy mutatkozik válságosnak, mert még nagyobb érdekekre sértő, vagy mert még kirívóbb ellentétben áll a koalíciós pártok ígéreteivel. Wekerle állandóan mosolyogva és jökevény sibilja a válság borús felhőit. S a jökevény felhőtologató ime fölemelte a kvótát s dehogy is volt zi-

Valaki odament hozzá s kivezette a levegőre. Két durva arcu ember azt mondta, hogy jól megnézik az arcit az olyan nőnek, a ki 25 fontot csak egy ismeretlen férfi szeméért visszaad! Majd valaki a karját nyújtotta neki s egy gyönyörű kocsiba segítette. Aztán megfogta a kezét s megrázta azt. »Az Isten áldja meg gyermekem, megmentette az életemet s családrom becsületét! Ha a fiamat elítélték volna, behaltam volna!«

Effie felnézett az öreg urra s azon tűnődött, hol láthatta őt? De ekkor egy ifju űlt be mellé a kocsiba, s a tömeg éjlen kiáltásai között megindult az. Effie feltekintett — Jeffrey Standing űlt mellette.

— Ön itt? — Kérdezte Effie, mint a regényekben szokás.

— Igen — felelt ő nevetve. — De ha maga nem jön idejében segítségemre, azóta már a börtönben sanylódnék, alighanem.

— Miért? — kérdezte Effie, a ki nem értette az összefüggést.

— Hát nem tudja, hogy engemet gyanúsítottak a tolvajlással?

A többi, ugye, kitalálják

vataros, mennykőcsapásos, haragos válság. Gazdaságilag további tíz évre kötötte le az országot Ausztriának. S ugyan volt-e válság? Dehogy volt! Mindig csak ígérkezett, hogy no de most majd, a továbbiaknál, a banknál, a katonai kérdéseknél bizonyosan meg fogja mutatni ez a módosított derék, ez a hazafias kormány, ez a dicső koalíció, ez a nemzet-szemecfény, hogy nem ragaszkodik olyan mohón a hatalomhoz, mint átkos emlékü elődei s hogy az elveit merészen igenis inkább a maga állását veti válságba, mintsem hogy az elveit sodorja abba. Azokat az elveket, amiket országiasztó, sőt az alkotmányt is kockázató fanatizmussal országos érdeknek hirdetett egykor, amikor még nem űlt a hatalomban.

De nincs válság, nem is lesz válság. A jökevény felhőtologató mosolyogva fogja elkergetni a borús föllegeket s meglesz a közös bank, amint már jól méltóztatnak sejtetni, meglesz a fölemelt létszám s meglesz a magyar — ezrednyelv. Minden, de minden meg lesz, ami csak megtagadása a függetlenség és 48 as párt programjának. Anélkül hogy ez a párt, a koalíciós kormány főtámasza, igazán megmozdulna. S anélkül, hogy a kormány függetlenségi tagjai csak egyszerű is kuruc bátorsággal a korona elé mennek fölkinálni a választást, hogy vagy az elveik bukna. vagy ők . . . Mindig az elveik buknak.

Az új biztosítási törvényről.

Február 9-én tartják meg az igazságügyminisztériumban a folyó hó elejéről elhalasztott biztosítási szaktanácskormányt, amelynek egyedüli tárgya — mint értesülünk — az állami biztosító hivatal felállításának kérdése lesz.

A biztosítási intézmény óriási fellendülésénél fogva a biztosítási ügy törvényhozási szabályozásának kérdése mindinkább égető szükségé vált és ennek dacára hazánkban e téren a törvényhozás körök részéről évek hosszú során át csaknem teljes közömbösség mutatkozott. Ennek főoka abban rejlik, hogy az igazságügyminisztériumban a biztosítási jognak semmiféle organizációja nincs s ennek tulajdonítható, hogy dacára annak hogy már 1894-ben, tehát másfél évtizeddel ezelőtt, az akkori szakminiszter a költségvetési vita alkalmával kijelentette, hogy a biztosítási törvény revíziója további késedelmet nem tűr és ígértetett azt arra, hogy a közel jövőben megfelelő törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjesztetni; dacára annak, hogy dr. B e c k Hugó kuriai bíró 1894-ben egy teljesen kész biztosítási törvényjavaslatot készített, mely a szakkörök hozzászólása után 1900-ban egészben újra átdolgozva lett: mégis ma talán sokkal távolabb állunk a biztosítási törvény revíziójától, mint két évtizeddel ezelőtt.

Nem vonjuk kétségbe, hogy az állami felügyelet, vagyis egy állami biztosító hivatal felállítása elsőrangú fontossággal bír a biztosítási törvénykezés terén, mert magunk is osztjuk azon véleményt, hogy a kereskedelmi törvénynek a biztosítási vállalatokra vonatkozó közrendészeti szabványai nem tartoznak szorosan ide s hogy ezek innen kivendőék és külön törvényben szabályozandók, de éppen oly nagy, sőt talán még nagyobb fontosságúnak tartjuk a kereskedelmi törvénynek a biztosítás magánjogi intézkedéseire vonatkozó főbb pontjainak revízióját s az itt mutatkozó rengeteg hiányok pótlását. Ezért nem helyeselhetjük, hogy egy teljesen új biztosítási törvényjavaslat helyett, annyi évi várakozás után: a biztosító és biztosított közötti és a biztosító és meghatalmazottja közötti jogviszonyok szabályozása teljesen mellőzve legyen és kizárólag az állami felügyelet tekintetében szándékoltassék megoldás. A biztosítási ügylet időtartá-

mának hosszúságánál, illetve bizonytalanságánál, mely erkölcsi alapeszméjénél és üzlettechnikai jellegénél fogva a közönségs kereskedelmi ügyekkel egy kategóriába nem sorolható, hanem itt az államnak eminen feladatát képezi hogy polgári jótételek biztosítása érdekében az öt megjelölt főfelügyeleti jogokat gyakorolja.

Nem ismerjük a szaktanácskozománnyal élviendős alig néhány szakaszából álló tervezet tartalmát és így az e fölött való bírálatunkat csak a tanácskozománnyal megtartása után fogjuk megtehetni, általánosságban azonban megteszünk észrevételeinket, mert hisz alig lehet kétségünk a fölött, hogy a föllalítási szándékot állami beavatkozással kapcsolatos ellenőrző hivatal ausztriai mintára legalább is ennek főbb rendelkezései figyelembevételével rendezik be. E hivatal feladata bizonyára az lesz, hogy a kereskedelmi törvény által a biztosító társaságokra nézve előírt szabványok betartása felett őrködjenék és a tartalék gyűjtésének irányelvét, azok mérvét, hova és miként leendő elhelyezését megállapítsa.

Itt azonban figyelemzetni kívánjuk a szakkörököt már most is arra, hogy az állami felügyelet jótékony hatása érdekében a felügyeleti tevékenységnek nem szabad tovább terjednie, mint amennyire ez a biztosítási vállalatokat megillető önkormányzati jog összegegyeztethető. Szükséges, hogy az állam részére a kellő ellenőrzés biztosításuk ugyan, anélkül azonban, hogy ezen ellenőrzés a vállalatok szabad fejlődésére bántólag hasson, szükséges, hogy a biztosított oltalmazása mellett magának a biztosító társaságoknak is kellő támogatás nyújtassék ebben. Az állami felügyelet legyen hivatalos magat bejegyeztetni kívánó biztosítási vállalat üzleti elveit szakszerűleg megbírálni, a biztosítási vállalatokat fennállásuk ideje alatt ellenőrizni, hogy azok a törvény által előírt kötelezettségeiket betartsák és betartani képesek legyenek.

Amíg ily általánosságban véleményünk a törvény által felügyeleti hatáskörre nézve megteszünk, viszont nem hallgathatjuk el aggályainkat, hogy ezzel a felügyeletet gyakorló ellenőrző hivatal föllalításával a magánjogi intézkedések főbb irányait pontosan hivatalos teljes biztosítási törvényjavaslat ügye ismét ad graecas calendas elhalasztatik.

A biztosító és biztosított közötti jogviszony szabályozása magában foglalja kereskedelmi törvény idevágó pontjai oly hézagosa, hogy évtizedek óta legmagasabb bíróságunk ezeket a legkülfélékben magyarszaga és oly homlokegyenest ellentétes joggyakorlat fejlődött ki ezen a téren, hogy ma már a legjellemzőbb jogszokások sem képesek ezen eligazodni. Így van a kereskedelmi törvény 464. szakasza, a biztosítás tárgyának megállapítása; a 468. szakasz, a biztosítás érvényességének megállapításáról szól; a 470. szakasz, mely a túlbiztosítás kérdésével foglalkozik; a közlési kötelezettség és ezek elmulasztása folytán előálló érvénytelenséget megállapító 474. és 875. szakaszai, a tűz- és életkár közlési kötelezettségéről szóló 486. és 503. szakaszok és hogy a legtöbb bajt okozó szakaszról is megemlíkezünk, a 486. szakasz, mely a biztosítási szerződés hatálytalanságára vonatkozó intézkedést tartalmazza s mely judicaturánk által a legkülfélékben módon bíráltatik el. Pedig ez a szakasz s az ezt követő 486. szakasz, mely az érvénytelenség következményeit állapítja meg, oly nagy fontosságú, hogy az ezekre vonatkozó perekben keletkezett ellentétes bírói joggyakorlat a biztosítási ügylet közgazdasági és erkölcsi alapjait teljesen megrendítette.

Az ügynöki kérdés törvényes rendezése és szabályozása nem kisebb fontossággal bír a magánjogi intézkedéseknél, mert amíg előbbi a biztosító és biztosított közötti jogi viszonyt szabályozza, addig a biztosító társaság ügyleteinek lebonyolítása és az ügynökök hatáskörének ezirányban való megállapítása mindkét szerződő fél nagy érdekét képezi. Nagy

és nehéz kérdés ez, mely dacára az ezirányban folytatott rengeteg tanácskozásnak s jogszabályügyi értekezletnek, még mindig nincsen kiírvorra, sőt batran állíthatjuk, hogy ezt radikális módon megoldani eddig még egyetlen törvényhozás sem merle. A magyar judikatura az ügynöki felelősség kérdésében időrendi egymástánban kétféle joggyakorlatot állapított meg: kezdetben, az ügynököt csak közvetítőnek, tehát az ajánlattevő megbízottjának, majd később a biztosító társaságok meghatalmazottjának tekintette, akiknek ténykedései és ígérétei a társaságokat feltétlenül kötelezik. Mindkét szélsőség sok helytelen és jótalan következtetésre vezetett és így a leghelyesebb megoldás lenne azon közvetítő álláspont, amely szerint bizonyos cselekvések tekintetében az ügynököt a társaság, másokban a biztosított megbízottjának kellene tekinteni.

E fontos főszempontokon kívül a biztosítási törvényjavaslatnak a kisebb biztosítási egyesületek szabályozását a biztosító szövetkezetekre vonatkozó külön szabályok megállapítását és egyéb megoldást igénylő intézkedéseket kellene tartalmaznia, amint hogy az annakidején elkészített törvényjavaslat mindezekre tényleg ki is terjeszkedett.

B. I.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. január 31.

Bánó Jenőről.

Az olaszországi szerencsétlenek jávára február 6-ikán a színházteremben tartandó estély kiváló érdekessége lesz azon felolvasás, melyet Bánó Jenő mexikói főkonzul tart, azon állam nevezetességeiről, népeiről és szokásairól, melynek Magyarország fővárosában diplomáciai képviselője. — Ugy a felolvasó illusztris egyénisége, mint annak tárgya mindképpen szívesen tartanak közönségünk érdeklődésére, és ritka élvezetet fognak nyújtani mind azoknak, akik a február 6-iki estélyen jelen lesznek. — Bánó Jenő országunkban egyike azon keveseknek, akik a világot már egynehányzszor végig utazták. — Mint a neve is mutatja, született magyar ember, aki fiatal korában itt élt és az első felesége is debrecenyi leány volt. A húszas éveiben világ körüli útra indult s ezen utazása alkalmával vetődött el Mexikóba, melynek rendkívül megnyerő és rokonszenves lakossága, valamint gazdagsága és természeti szépségei annyira lebilincseltek, hogy ott letelepedett, kitaró szorgalommal tekintélyes birtokot szerzett és ezen idegen világban teljes hűsz esztendőig élt, mely idő alatt mexikói állam polgárságot szerzett.

A mexikói egyesült államok egy őriási, a mi országunknál körülbelül hétszer nagyobb kiterjedésű birodalom s összesen 30 kisebb állam alkotja, körül belül azzal az állami szervezettel, mint az északamerikai egyesült államok. Államformája a köztársaság, élén egy elnökkel és 7 államtitkárral, akik a végrehajtó hatalmat gyakorolják. — Mexikó közel fekszik az egyenlítőhöz s így egymaga a legkellemesebb és az örökös tavasz hazája. Őriási fennsíkjai a leggazdagabb ezüst termő vidékek, ahonnan a spanyolok, akik Mexikót 3 századon át uralták, rengeteg ezüst kincseket vittek ki és épen a spanyolok garazdalkodása és rablógazdasága volt oka annak, hogy Mexikó népe 1809-ben szabadságharcot kezdett a spanyolok ellen s szabadságát ki is vívta s azóta a független és alkotmányos államok sorában szerepel. Mexikó lakosságát a spanyolok és a benszült indusok keverékéből kialakult népfaj, az úgynevezett »kreol« és »mesztic« alkotja, de

különösen a közép körében ma is számtalan oly indus benszültöt van, aki fajának eredetiségét és sajátosságait megtartotta. Eredetileg az egész Mexikó területe az indusoké volt, kiknek nagy műveltségéről és magas kultúrájáról régi hagyományok beszélnek s annak emlékeit újabb direkt e célra alakult tudományos társaságok igyekeznek felkutatni. Ezen kutatások már eddig is rendkívül sok igen érdekes dolgot derítettek fel. Az indiánok régi városai, épületei, eszközzei, és társadalmi berendezkedése csodálatos hasonlatosság mutatnak a régi egyiptomi kultúrához. Talán az indián népfaj kiválósága okozta, hogy még az egész Amerikában a fehér ember lett az uralkodó, addig Mexikóban megfordítva történt. — Itt ma is az indián az ur és a fehér ember közeledett az indiánhoz. Mexikó ez időszaki elnöke is benszült indián.

Ezen idegen világban élt két évtizeden át Bánó Jenő hazánkba, aki ezen hosszú idő alatt sem szűnt meg magyar lenni, hanem az összeköttetést hazájával folyton fenntartotta s különösen sokat faradozott azon, hogy a messze idegenben a magyar nevet ismertté tegye. Utazásai alkalmával a legtöbb európai nyelvet elsajátította, különösen megtanulta a spanyol nyelvet, mely Mexikónak még ma is kizárólagos nyelve; emellett azonban a magyarból sem felejtett semmit s ma is kifogástalan és zamatos magyarsággal ír és beszél.

Őriási élettapasztalata, széleskörű tudása és műveltsége Mexikóban is előkelő pozíciót biztosítottak számára, amennyiben az egyik miniszterium főtisztviselőjévé hívták meg, majd diplomáciai megbízást kapott s ma Budapesten székel és hazánkban egy hatalmas bírcalmat képvisel.

Arra, hogy a hideg és zord téli időben pusztán szíveségből országos körútra induljon és a nagyobb magyar városok felkérésére folytatn felolvasásokat tartson: kettős cél indította; egyrészt támogatni és elősegíteni az olaszországi földrengéssel járt borzalmas pusztulás enyhítésére indított országos akcióit; más részt a magyar néppel megismertetni az ő második hazáját és képekben is bemutatni az amerikai indián állam nevezetességeit, népviseletét, monumentális építkezéseit és csodálatos természeti szépségeit.

Mindkét cél nemes indító oka megérdemli a teljes pártolást s bizton reméljük, hogy városunk közönsége nem fogja elmulasztani a ritka alkalmat, hogy meghallgassa a tudós főkonzul érdekesítőnek ígérkező előadását, egyúttal ezáltal is részt vegyen a felcaráti szeretetből kiindult nemzetközi akcióban.

Itt említjük meg, hogy Bánó Jenő szíves közbenjárása folytán Calderoni és Társa budapesti cég a jótékony célra tekintettel teljesen díjtalanul fogja a képek vetítéséhez szükséges technikai berendezést a rendezőség rendelkezésére bocsájtani.

Valószínű, hogy a febr. 6-ki estélynek egy exotikus vendége is lesz, az argentiniai főkonzul, aki megismerni óhajtva a magyar népet és vidékét, mexikói kollégáját felolvasásaira rendszeren elkíséri. Ugy Bánó Jenő, mint az argentinai főkonzul a város látja vendégül s ezen illusztris vendégek részére a Petőfi-szálló díszszobái tartanak fenn.

— **Emlékeztető.** Szentes város képviselőtestülete febr. 1-én, vagyis holnap délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a túl a kurcai tanácskozó teremben.

— **Segítsük az olasz szerencsétleneket.** Az egész emberiséget mélyen megrendített délolaszországi földrengés százezrekre menő szerencsétlen áldozatainak fölségelése egyetemes emberbaráti kötelesség, mely minden ilyen nagyarányú szerencsétlenség alkalmakor egyetemesen, impozánsan is szokott mindenkor, nemzetiségre való tekintet nélkül megnyilvánulni épp úgy, mint ahogy 1879-ben az egész művelt világ szerető részvéte segített hullámsírból feltámasztani az árvíz által teljesen rombadöntött Szegedet, a magyarság délvideki védőbástyáját. Ez az egyetemes emberi érzés indította meg vármegyénkben is, a szerencsétlen olasz emberársaink fölségelését célzó akciót is, melynek élén Kelemen Béla főispán és Cicatricis Lajos alispán állanak és ez a segélyező bizottság most, a mikor a mérhetlen katasztrófa által sújtottak javára, február 6-án Szentesen nagyszabású színházi estélyt rendez, melynek egész bevételét az egyetemes emberbaráti célt fogja szolgálni, azzal a kéréssel fordul Szentes város felkésztetéséhez, hogy szívesen mindenki a maga filéreit a segélyakció rendelkezésére bocsátsa, ne keresse senki most azt, hol kap az estélyien helyet a színházteremben, hol nem, mert igazan arcpirító volna, ha itt Szentesen, mikor ilyen rettenetes emberi nyomor enyhítéséről van szó, ilyen kicsiségeken múlva az első nagyobbarányú segélyakció legteljesebb anyagi sikere. Hiszen a csekély belépődíj ellenében, mely szamozott üdöhelynél 2 korona, szamozatlan üdöhelynél 1 kor. 60 fillér, állóhelynél 80 fillér, diakjegyért 60 fillér, karzati üdöhelyért 60 fillér és karzati állóhelyért 40 fillér, még kiváló szellemi élvezetet is szerez magának mindenki a mellett, hogy egy világhírű katasztrófa áldozatait segíti. Az estély műsorát a segélyező bizottság már szétküldte; a belépőjegyek Csörgő Karoly dr. vármegyei jegyzőnél előreválthatók, — igyekezzék hát mindenki a belépőjegyét mielőbb megvásárolni, hogy az estélynek zsúfolt háza, anyagilag fényes sikere legyen.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A szentesi ipartestület az évi rendes közgyűlését február 16-án délelőtt 8 órakor tartja meg az ipartestületi ház nagytermében. A közgyűlési meghívóval együtt kuldie szét az elnökség az előjáróság 1908. évi működéséről szóló jelentését, melyből látjuk, hogy az előjáróság minden — az iparososztály érdekeit szolgáló közkérdésben odaadó buzgalommal lelkiismeretes kötelesség tudással teljesítette feladatát, amivel bizony sehogyssem áll aranyban a támogatás, melyet minden egyes iparostól méltán elvárhatna. A közgyűlés egyik tárgya a tisztújítás is és hiszünk, hogy annak során az iparoság testületi ügyeinek vezetését megahygyja a mostani, kipróbált és jónak bevált kezekben.

— **A villamos-telep kibővítése.** Lapunk előző számában hirt adunk róla, hogy a központi villamvilágítási telep kibővítésére beérkezett ajánlatok között van a magyar gégyver és gégyvár részvénytársaság ajánlata is a szükséges Diesel-motorok szállítására, úgy azonban, hogy erre a nevezett gyár, a tényleges megrendelés vételétől számítva csak 10, illetve 11 havi szállítást vállal s ezt is

minden kötelezettség nélkül — és hogy éppen ezért a villamvilágítási bizottság a hétfői közgyűlésen azt fogja javasolni, hogy ezen motoroknak kivételesen a gáci Weitzer-féle gyárból való megrendelésére kéri ki a belügyminiszter engedélyét, miután ez utóbbi gyár a motoroknak 5, illetve 6 havi, pónale mellett való szállítására is kötelezettséget vállal s a mellett a két motornál a város javára 10000 korona árkedvezmény is áll elő. Ugyancsak a bizottság határozatából azonban a városi előjáróság, mielőtt a javaslatot a közgyűlés elé terjesztené, sürgős megkeresést intézett a magyar gégyver és gégyvár részvénytársasághoz az iránt, vajjon hajlandó-e a két Diesel-motort 5, illetve 6 hónap alatt, napi 100 korona pónale kikötése mellett szállítani, mely esetben a motorokat onnan szereznék be? — A nevezett gégyvár válasza megérkezett s abban késznek nyilatkozik a motoroknak a kívánt határidőre, pónale mellett szállítására. A gégyvár ez a kedvező válasza most már sokban egyszerűíti a kérdést és megkönnyíti a képviselőtestület helyzetét, mert igaz ugyan hogy a két motor e gyárból rendelve, 10.000 koronával többbe kerül, mint a gáci Weitzer-féle gyárból, de hazai gyártmány és ezzel a hazai ipart pártolva megfelelően a közszállítási törvény rendelkezéseinek is.

— **Megyebál.** A február 20-ki megyebál rendező bizottsága nevében Nagy Sándor dr. főjegyző és Csörgő Karoly dr. jegyző a lefolyt héten benjárták Szegeden, hogy Kelemen Bélané úrasszonyt, a főispán szeretetreméltó nejét a bályai tisztre fölkérjék. A főispánné lekötözött szíveséggel fogadta az urakat és a legnagyobb készséggel vállalta a tisztet, melyre rajta kívül Cicatricis Lajosné úrasszonyt is fölkérték, aki erre szintén a legnagyobb örömmel vállalkozott. Így hát a megyebálon Kelemen Bélané és Cicatricis Lajosné úrasszonyok lesznek a balányok, amivel a balnak, mely a farsangi évad kétségteietlenül legfényesebb mulatsága lesz, — a sikere is biztosítva van. A rendezőség ez alkalommal rendkívül izéles és művészi kivitelű értékes táncrendel lepi meg a hölgyeket, mely a mulatságnak kedves emléket fogja képezni. A meghívókat a napokban kuldik szét s a rendezőség már most felkéri azokat, akik elnézésből talán meghívót nem kapnak, de arra igényt tartanak, hogy ez iránt bizalommal forduljanak bármelyik rendezőhöz.

— **Gyilkosság egy csongrádi tanyán.** A minap Lovas Pal csongrádi gazdakodó tanyáján egy mulató társaság volt együtt. A mulatók között volt egy Keller József nevű legény, aki verekedésért már négy évet ült Vacon. A társaság egyik tagja, Fekete József ezért Kellert valasztotta ki gúnytárgyul és folyton heccelte a legényt, mert el volt zárva négy évig. Szóra szó következett, amiből verekedés tamadt. Fekete József jobb kezében boxer volt, melylyel Kellert le akarta ütni. Ez azonban kitért az ütés elől és elkapta a Fekete balkezeében lévő ölmot botot, úgy ütötte fejbe a henegező legényt, hogy az szó nélkül összeesett. Eszméletlen állapotban szedték fel a földről Fekete Józsefet, lemosták róla a vért, majd orvost hívtak. Mire azonban az orvos megérkezett, Fekete József már kiszáradt, anélkül, hogy magához tért volna. Holttestét felboncolták s csak azután temették el. Kellert a csendőrség letartóztatta.

— **Uj ezüst pénz.** A pénzverdében új ezüstpénzek készülnek, kétkoronások. Olyanok, mint az egykoronás ezüstpénzek, csak valamivel nagyobbak és természetesen a közforgalomban mint váltópénz fognak szerepelni, hogy a már különben is megcsapant számú ezüst forintosokat a forgalomból kiszorítsák. A koronás valuta kibocsátása

óta a jegybank az egyforintos ezüstpénzeket lehetőleg visszatartotta, véglegesen azonban ezeket csak akkor vonják ki a forgalomból, ha a közhasználat az újveretű pénzek használhatóságát fogja bizonyítani. A bank most mintegy 150 millió kor. értékű ezüst forintos veret at egy és 5 koronásokká, úgy hogy mindössze 130 millió korona értékű ezüstforintos marad meg, amit később veretnek at. Az új kétkoronások valamivel könnyebbek lesznek az ezüst forintosoknál. Fizetés-képen legfőkébb 50 koronát lesz köteles bárki is az új pénzemből elfogadni, holott a rendes forgalomban levő pénzek korlátlan mennyiségben kell elfogadni. Kísérletképen egyelőre 50 millió korona értékű kétkoronást veretnek s majd ha az új pénz beválik, fokozatosan hozzák forgalomba olyan mértékben, mint az egy és öt koronásokat, anél inkább, mert az új két koronásokat előreláthatólag szívesebben fogadják majd a közönség, mint a súlyos és nehézkes ötkoronásokat. — A koronaértékek a köztudatban való átviteléhez különben okvetlenül szükséges, hogy a húszfilléreseket is kivonják a forgalomból, mert ezeket a közönség ma is csak a régi hatosnak minősíti. A kicsinységük miatt alkalmatlan arany 10 koronásokat is rövidesen kivonják a forgalomból és az a terv, hogy a mostani primitív, tehát könnyen utánozható alaprajzú tízkoronás bankó helyett is újat bocsátanak ki.

— **Diákbál és hangverseny.** A főgimnáziumi ifjuságnak hangversenyyel összekötött táncvigalma iránt, melyet február 13-án a színházteremben rendeznek, olyan széleskörű érdeklődés mutatkozik vrosszette, hogy abból bizvast lehet e vigalom legteljesebb erkölcsi és anyagi sikerére következtetni. Paholyjegyek erre az estélyre már egyáltalán nem kaphatók és a földszinti üdöhelyek is olyan kapósak, hogy jól teszi mindenki, aki a mulatságban résztvenni akar, ha belépőjegyét mielőbb előtte megvásárolja. Diák-bálról lévén szó, amiket mindenkor fesztelen jökevid tünt ki és amelyeken sem táncosokban sem táncos kedvben soha hiányosság nincsen, mondanunk is fölsőséges, hogy itt a lanyok nem jutnak hozzá a petrezeleamaruláshoz, hanem inkább kedvükre kitancolhatják magukat.

— **A községi és körorvosok nyugdíj-ügye.** A községi és körorvosok nyugdíjára vonatkozó azt az előadói tervezetet, melynek alapján Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a február 12-re összehívott szaktanácskozáson e nyugdíjtervezet az érdekelte orvosok részvételével kivanja tárgyalás alá vétetni, egyes hírlapi közlemények szerint orvosi körökben oly módon tárgyalják, mintha az a belügyminiszter végleges állásfoglalását hozná nyilvánosságra. Egy vidéki orvos-szövetségi fiók már azt is kiindította, hogy a nyugdíj-tervezet ellen minden törvényes eszközökkel küzdeni fog és reméli, hogy az orvosok egyéni érdekeikért szolidárisan fognak harcolni a biztos diadal reményében. — Ez a mozgalom lényeges tévedésre vezethető vissza, amennyiben az a nyugdíjtervezet, melyet a belügyminisztérium szétküldött, a belügyminiszter állásfoglalását ismerteti. A belügyminiszter éppen azért nem foglalt állást ezzel az előadói tervezettel szemben, mert a kérdést a községi és körorvosok ankétjén lefolyó eszmecsere és az ott fölértendő javaslatok lehető figyelembevételével kívánja rendezni. A tanuamnyozás céljából szétküldött tervezet csak arra szolgál hogy a szóban forgó ankétban a tárgyalások vezérfonalát legyen, anélkül, hogy az bármely irányban pe-

judikálna a kérdések megoldásának. Éppen ezért a bírások és állásfoglalások harcias formája teljesen indokolatlan és az érdekeltek ok nélkül való nyugtalanítására vezet. Ugy látszik, hogy azok, akik ok nélkül izgalmat visznek a kérdés tárgyalásába, nem olvasták el az a tárgyban kiadott körendeletet, melyben a belügyminiszter kifejezetten kimondja, hogy mielőtt a tárgyban véglegesen döntene, szükségesnek tartja az illető községi és kör-orvosok meghallgatását, hogy esetleges kívánságaikat a nyugdíjintézet létesítésénél figyelembe vehesse.

— **Táncitanítás.** Braun Soma, a kiváló vásárhelyi táncitanító a hét folyamán Szentese jón, hogy itt hat hétre tervezett táncitanítási tanfolyamát megkezdje. A táncitanítás az izraelita egyház új iskolájának nagytermében lesz és jövőtele pontos idejét nevezett táncitanító az érdekeltekkel tudatni fogja.

— **Halál büne.** Halál István csanyteleki legény a múlt év március 15-én, a szabadságharc évfordulójának nagy napján is büntetve volt. Lopott, — amiért aztán a napokban vonta felelősségre a szegedi törvényszék. Az elnök kérdésére, hogy miért lopott, rezignáltan felelte, hogy bizó megátályagosodott.

— **Halál.** Halál, fedte az elnök, hit nem szegényli magát, olyan nagy napon is büntetve volt?

— **Hiszzen nem is a lopásban van a hiba,** tekintetes törvényszék; felett csüggedten a vádolt. Csak azt restellem, hogy magyar ember léteire azon a szent napon bujt belém az ördög.

Halált hat havi börtörire ítélték.

— **Téli vásár.** Téli országos vásárunk tegnap kezdődött a jószágvásárral, melyre igen jelentékeny volt, a dermesztőben hideg bár, de különben kedvező, szép időjárás mellett, a főlhajtas mindenféle libas jószágban. E mellett vevő is szépen jelentkezett, a vételkedv is nagy volt. Úgy hogy a mi szépe jószágot a vasarra felhajtottak, annak jó aron, vevője is került. Különösen nagy volt a kereslet borjúkban, melyekért magas árakat fizettek, ellenben a hizott marha kereslete lanyha volt és így az árak is elég nyomotkalt. Jó husban levő egy éves sertésért 52 és 54 koronát fizettek darabonként, szarvasmarha kilója 66—68 fillérért kelt, borjúkért pedig, valamicsodasért 35—40 frtot adtak. Az aprójószágvasáron rendkívül keresett volt a fehér pulyka, melynek kilójáért 74—76 krajczárt fizettek.

A lélegzés

könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsiótán is ez az a megköny nyebbülés napról-napra növekedik.

Ezen és ezen tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Íp ily szembe-ötölő a javulás az általános egészséget illetőleg

Étvány és álm

visszatér s az emésztés javul. Próbálja meg és megfog erről győződni.

— **Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.** Kapható a gyógyszerárakban.

Eljegyzési
Lakodalmi
Damast
Eolienne

Selyem

és "Henneberg"-selyem 1 K. 35 f.-től feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordulítással.

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich. (2.)

Hirlapi nyugtázás és köszönet.

A református körnek 1908. évi december 5-én, 19-én és 31-én és 1909. január 28-án tartott teaestélyein a következők voltak szívesek felülfizetni, kiknek az igazgatóság az alkalommal halas köszönetet mond; Zsoldos Ferenc, Podhradszky Ferencné 5—5 koronát; Fekete Marton 3 koronát; Takács Kálmán, Pap Lajos lelkész, Tóth László, Bolyó Kálmán, dr. Vajda Antal, dr. Purjesz János, Berczeli Daniel, Kálmán Imre 2—2 koronát; Kemény József Pal, ardi Mihály, N. N., Vecseri Lajos, Racz Zsigmond, Németh Pál 1—1 koronát; Kolodinszky József 40 fillér. Összes főülfizetés 35 korona 40 fillér.

Felelős szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« nyomda.

Eladó föld.

Papp Imrénének a felső réten 8 hold földje **eladó.** Ertekezni lehet a helyszínen a tulajdonossal. 3—1

Kiadó

1909. évi április hó 24-ik napjától, a Szentési Takarékpénztár Kossuth-téren fekvő épületében

1. a Szépe Károly féle bolthelyiség, a vele járó pincével, raktárral és egyéb helyiségekkel avagy e helyiségek nélkül. Valamint kiadó.

2. Utóbb Rázso Manó, előbb Stark Nándor féle bolthelyiség, kívánatra a benne lévő és kereskedéshez szükséges és alkalmas berendezésekkel. Ezen bolthelyiséghez csatolható — bérlő kívánatára — az udvari lakás és üvegezett zárt folyosó is.

3. Esetleg több rendbeli udvaron lévő raktár helyiség, melyek iparos műhelynek is használhatók.

Alkut lehet kötni a takarékpénztár igazgatójával s a zárt ajánlatok is hozzá intézendők.

Szentési Takarékpénztár igazgatósága.

Eladó vagy kiadó.

Kanász Nagy Lajos I. kerület Rákóczi-utca 63. szám alatti üzlethelyisége, mely ma borbélyüzlet, azonnal kiadó, esetleg eladó Értekezhetni fenti szám alatt. 3V1

Eladó tanya föld.

Szépe-féle derekegyházdali 42 hold tanya föld eladó. Bővebb értesítést ad: Szabó Lajos ref. tanító III. ker. Sarkadi N. A. utca 16 sz. 3—1

Kiadó lakás és üzlethelyiség.

A Weisz-udvarban Kléner Ferenc cukrász által birt lakás és üzlethelyiség a berendezéssel együtt március 1-től haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. Weisz Bernátnéval.

Hirdetmény.

Szentés város szolgálatában álló rendőrlegénység, szolgaszemélyzet és mezőőr legénység részére, 1909. évből szükséges ruházat beszerzésére a városi tanácsnak fenti számú határozata alapján zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom mindazon önálló iparosokat, kik a szállítást elnyerni óhajtják, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt borítékba zárt, »N. N. ajánlata Szentés város alkalmazottai ruházatának szállítására« címzettel ellátott ajánlatukat, melyhez az ajánlat végösszegének megfelelő 5%^o-ék készpénz vagy ovadékképes értékpapír ovadék, az aláírt versenytárgyalási feltételt és ruházatléírás csatolandó, nemkülönbön csatolandó azon anyag mintája is, melyből ajánlattelévő a ruházatot készíteni szándékozik — 1909. évi Február hó 22-ik napjának délelőtt 11 órájáig adják be.

Az ajánlat egységárak kitüntetésevel készítendő.

A beadott ajánlatok ugyanezen napon délután 2 órakor a gazdasági tanácsnoki hivatalban nyilvánosan fognak felbontatni.

Ajánlat kizárólag hazai gyártmányú szövet, vaszon és bőrből készítenő ruházatra tehető és pedig úgy az összes ruházat és lábbeli, mint külön a rendőrlegénység, külön a szolgaszemélyzet és külön a mezőőr legénység részére szükséges ruházat és lábbeli szállítására.

A részletes feltételek, továbbá a szükséglet mennyiségét és milyenségét feltüntető kimutatás a gazdasági tanácsnoknál — helybelieknek díjtalanul, vidékieknek válaszbélyeg ellenében — beszerezhetők.

A beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlatban kitett árakra — a tanács szabadon választ.

A későn, vagy távirati úton érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szentés, 1909. évi január 14-én.

Dr. Mátéffy
polgármester.

3—1

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszöbnyél, oszónál és megfűlésnél, bedörzsolés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K. 1.40 és K. 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: **Török Lőszef** gyógyszerész, **Budapest**.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlanhoz”
• Prágában, Elisabethstrasse 9 neu.

Mindennapi szétküldés.

Kiadó bolthelyiség.

A Horváth Gyula-útca 35. sz. házamnál egy — műhelynek is alkalmas **bolthelyiség** bérbe adó és azonnal is elfoglalható.

3—1

Horváth Jenő.

Kiadó lakás.

A III. ker. Horváth Gyula utca 40-ik számú háznál, két szoba, előszoba, konyha, éléskamra, fáskamra és külön padlásból álló udvari lakás Szt.-György naptól haszonbérbe kiadó.

Ártézi-kút az udvaron.

Értekezni lehet ugyanott, vagy lapunk szerkesztőségében, a tulajdonossal.

!! A magyar ujságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és körültekintően szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K || Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K || Egy hónapra 1 40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K || Negyedévre . 1.50 K
Félévre . . 3.— K || Egy hónapra —.50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

Kiadó lakások.

Szedes János Kossuth-útczai és Sarkadi Antal-útczai házainál több lakás kiadó.

**Betegség miatt
egy fűszerüzlet
haszonbérbe**

kiadó,

esetleg a házzal együtt
eladó.

Tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában.

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA

KOSSUTH-ÚTCZA (GÖRÖG-UDVAR.)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
JUTÁNYOSABBAN SZAMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek*Diszokmányok***Könyvek, Folyóiratok,***Szalag-aranyozás***Disz munkák több színnyomásban és****Gyászjelentések****Gyászszegélyű névjegyek**

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásvak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kítűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

»N A D O R«
GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI. Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugenia, Metzger Ede, Török János, Várady h. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerárakban. 26—1

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtelenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószér.

— Szükséges minden háztartásban. —

Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill. 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYÖR.

Kapható Szentesen: Metzger „Hajnal” gyógyszerárakban

Aggódás és félelem a családi életben megszűnt! Általános-világ- növédelem

(biztosítva!)

Kérjen, egy 10 filléres postabélyeg beküldése ellenében prospektust és árjegyzéket.

Diszkrét szétküldés!

BAUER JÓZSEF
Közméleti, higiénikus-vegyi művei.

Vezérképviselet és szétküldési iroda:
W I E N, I., Sonnenfelsgasse 21 13—1.

Eladó ház.

Beller László örököseinek Daruúteleza 14 számú házuk és az ártéri ázott Tisza mellett 13 részlet **feldjük** kevező fizetési feltételek mellett **eladó**. Értekezni lehet ugyanott. 10—5

Sérvben szenvedők!

A KELETI-féle cs. és kir. szabadalmazott pneumatikus gummipelottával ellátott

sérvkötők

a legnagyobb orvosi tekintélyek véleménye szerint a legjobbak a maguk nemében! Alkalmasságukértük folytán a legnagyobb és legre-

gőbb sérvet biztosan visszatartják

Árak: Egyoldalú 12.—K. kétoldalú 24.—K

Lágyéksérvkötők egyszerű de tartós minőség:

Egyoldalú: 6—, 8— és 10 korona.

Kétoldalú: 12.—, 16— és 20.— korona.

Köldöksérvkötők, háskötők lógóhas, gyomor vagy vesebaj ellen. 11.13—1

Uj! Görcsharisnya, varrat nélkül! Uj!

Havibaj-kötélekek, heretartók stb.

valamint a betegápoláshoz és beteg kényelemhez szükséges összes készülékeket a legjobb kivitelben, eredeti gyári árak mellett szállít:

Keleti J. orvos-sebészeti műszer-
készlet-gyáros.

BUDAPEST, IV., Koronaherezeg-utca 17.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

4 és 5 éves egy koronás heti betétes

részletek

már jegyezhető

a Szentes vidéki takarékpénztárnál.

1 koronás

heti- betétes részjegyek
jegyezhető a

Szentesi Központi
takarékpénztárnál.

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

PEMETEFÜ CUKORKÁNÁL

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

10—1 I. DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Mozgóképszínház

a Petőfiben.

Szíves tudomására hozom a t. közönségnek, hogy ezentúl ma és minden este mozgóképszínházi előadások lesznek a Petőfi-szállóbeli **kavéház-helyiségben**, naponként új műsorral, szabad bemenet mellett.

Az előadásokat a szegedi

Urania-társaság tartja.

Tiszta italok és izletes, kitűnő ételek kiszolgálásáról, vendégeim teljes megelégedésére állandóan gondoskodom.

A t. közönség pártfogását kéri,

tisztelettel

Pirithy Mátyás

vendéglős.